

Závěr workshopu RAGtime ukázal, co pro opavskou i světovou astrofyziku znamená Marek Abramowicz

OPAVA - Vedle Johna Millera je Marek Abramowicz nejčastějším účastníkem workshopu RAGtime. Na jeho 15. ročníku uspořádaném Ústavem fyziky Filozoficko-přírodovědecké fakulty ve dnech 16. - 18. července vyslechl všechny přednesené příspěvky a ve svém vystoupení, jež bylo v programu zařazeno jako předposlední, je též dílem posoudil a zhodnotil.

Poprvé se o své dojmy z workshopu RAGtime podělil po jeho 4. ročníku v říjnu 2002. Už tehdy uznáním nešetřil a odborné setkání organizované skupinou opavských relativistických astrofyziků (RAG) označil za atraktivní příležitost k excelentní diskusi o moderních trendech oboru. „Jet do Opavy pro mě už pomalu znamená totéž jako jet domů,“ uvedl a připomněl úzké kontakty mezi českými a polskými fyziky ještě z doby Československa, které se po roce 1989 ještě upevnilly. „Pamatuji si na první setkání s kolegou Zdeňkem Stuchlíkem v roce 1983 v Padově. Těch třicet let je těžko uvěřitelných,“ řekl M. Abramowicz.

Spolupráce s opavským Ústavem fyziky přerostla z počátečních kontaktů realizovaných díky vzdělávacímu programu Erasmus (dříve Socrates/Erasmus) a mezinárodnímu projektu, který podpořila ministerstva zahraničních věcí ČR a Itálie, až k dnešním blízkým vazbám na členy skupiny RAG, s nimiž se podílí jak na pedagogické, tak zejména na vědecké práci, společném výzkumu i publikacích. Prof. Marek Abramowicz se stal jedním z pilířů oddělení teoretické fyziky a astrofyziky Ústavu fyziky a jeho pracovní pobyt v Opavě je vždy přijímán s velkým očekáváním. To se zcela naplnilo také při jeho účasti na 15. ročníku workshopu RAGtime.

„Jeho výklad s poněkud neobvyklým názvem Pedagogical Introduction to Polish Doughnuts nebyl jen velkou ódou na teoretickou fyziku a astrofyziku, ale též zamyšlením vybudovaném na hlubokém filozofickém podtextu a využívajícím všech odborných i životních zkušeností, jež prof. Abramowicz za dlouhá léta nashromáždil,” svěřil se bezprostředně jeden z mnohem mladších účastníků workshopu s prosbou, aby jeho jméno bylo udrženo v tajnosti. „Myslím, že kdybyste se tu zeptal kohokoliv jiného, nebyl by jeho názor nijak zvlášť odlišný,” dodal, aby se vzápětí mohl zúčastnit neformální diskuse, kdy se kolem prof. Abramowicze vytvořil kroužek jeho stoupenců. Ostatně úplně popsaná tabule (M. Abramowicz jako jediný nevolil dnes standardní vizuální powerpointovou prezentaci, ale přidržel se klasické formy výkladu) nabízela témata k rozpravě opravdu nepřeberné množství.

„Pokud nahlížím na univerzity vzniklé po roce 1989 z pohledu svého profesního zaměření, přitahují mě pokaždé do Opavy na Ústav fyziky Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity jeho nové programy, flexibilita výuky a v neposlední řadě pochopitelně též lidská setkání. Až prorůstání těchto aktivit přibližujících jak fyziky ze slovanských zemí, tak kolegy z dalších evropských i mimoevropských národů postoupí k jejich úplnému splynutí, setkáme se všichni ve špičkově vybavených laboratořích, přičemž vůbec nebude záležet na tom, v jaké části světa se tak stane,” představil prof. M. Abramowicz svou celoživotní profesní vizi, v níž je přirozeně vědě (a jejímu sepětí s kulturou, a to jak v širším slova smyslu, tak ve smyslu umění) přikládána prioritní role komunikačního faktoru ženoucího lidstvo k dalšímu poznání.

Text: Ivan Augustin

Marek Abramowicz (1945)

Rodák z města Chelm ležícího v blízkosti polsko-ukrajinských a polsko-běloruských hranic působí na švédské Chalmers University of Technology v Gothenburgu (Göteborg) a cestu za teoretickou fyzikou a astrofyzikou nastoupil už před 45 lety, když na Vratislavské univerzitě získal magisterský titul z matematiky a astronomie (1968). Šest let poté mu byl na Varšavské univerzitě udělen doktorát z teoretické fyziky (jeho promotorem se stal Andrzej Trautman, jeden ze dvou prvních nositelů čestného doktorátu Slezské univerzity v Opavě). Svou praxi začal Abramowicz ve Vratislavi, pak pracoval v Astronomickém centru Mikuláše Koperníka ve Varšavě, odkud odešel na univerzity do USA (Stanford, California; Austin, Texas) a ještě později do Terstu (Scuola Internazionale Superiore di Studi Avanzati, SISSA). Než se před 20 lety rozhodl pro Göteborg (Chalmers University of Technology a Göteborgs Universitet), působil v Nordic Institute for Theoretical Physics (NORDITA) v Kodani.
